

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи бакалавра **Міщенко Ольги Сергіївни**
на тему: **Розвиток внутрішнього автобусного туризму в Україні: стан,
тенденції, перспективи**

Науковий керівник: **доцент, к.геогр.н. Олена Агапова**

Актуальність дослідження. Туристичні автобусні перевезення посідають ключове місце у відкритті нових горизонтів для мандрівників по всьому світу. Цей сектор генерує щорічний фінансовий оборот у 1,3 мільярда євро і є потужним рушієм усієї туристичної індустрії. Однією з безумовних переваг автобусів є їхня висока ефективність у перевезенні великої кількості людей одночасно, що суттєво зменшує вуглецевий слід від спалювання пального порівняно з індивідуальним автотранспортом. Спеціально розроблені автобусні маршрути сприяють відповідальному туризму, організовано скеровуючи відвідувачів до найпопулярніших місць таким чином, щоб забезпечити захист крихких екосистем та мінімізувати негативний вплив на місцеві громади та довкілля.

Автобусний туризм має не тільки екологічний, але й вагомий економічний ефект. Перевозячи понад 220 мільйонів пасажирів щороку, туристичні автобуси створюють приблизно 22 000 прямих та опосередкованих робочих місць як у транспортній, так і в туристичній галузях. Ці можливості для працевлаштування сприяють соціально-економічному розвитку місцевих громад та країн. Крім того, фінансові надходження від автобусного туризму відіграють важливу роль у фінансуванні заходів зі збереження, реконструкції туристичних об'єктів і підтримки інфраструктури, а також сприяють активізації екскурсійної діяльності, оскільки групи туристів частіше замовляють екскурсії у порівнянні з індивідуальними відвідувачами.

Попри очевидні переваги автобусного туризму, в Україні внутрішній ринок цих послуг залишається недостатньо вивченим і структурованим. У цьому контексті виникає необхідність комплексного аналізу стану, тенденцій і перспектив внутрішнього автобусного туризму в Україні. Дослідження цієї

теми дозволяє не лише окреслити наявні бар'єри, а й виявити резерви зростання та сформувані стратегічні орієнтири для підвищення конкурентоспроможності національного туристичного продукту.

Метою кваліфікаційної роботи бакалавра є аналіз сучасного стану, факторів розвитку та особливостей організації автобусного туризму в Україні, а також розробка рекомендацій для його вдосконалення з урахуванням принципів сталого розвитку туристичної сфери.

Для досягнення поставленої мети були визначені такі основні завдання:

- охарактеризувати сутність, види та особливості автобусного туризму;
- дослідити чинники, що впливають на розвиток внутрішнього автобусного туризму в Україні, включаючи географічні, економічні, соціальні, технологічні та інфраструктурні аспекти;
- проаналізувати сучасний стан автобусного туризму на національному ринку, виявити основні проблеми та перспективи розвитку;
- розробити рекомендації щодо підвищення ефективності функціонування внутрішнього автобусного туризму в контексті сталого розвитку;
- проаналізувати перспективи розвитку автобусного туризму на прикладі культурної спадщини, що має потенціал, але потребує відновлення та реконструкції.

Об'єктом дослідження є внутрішній автобусний туризм як складова туристичної галузі України, а *предметом* - особливості функціонування, фактори розвитку та перспективи вдосконалення внутрішнього автобусного туризму в контексті сталого розвитку.

Методологічну основу дослідження становлять загальнонаукові методи: аналіз і синтез (використані для розкриття сутності автобусного туризму та його видів), системний підхід (застосований під час вивчення комплексу чинників, що впливають на розвиток автобусного туризму та взаємозв'язків між ними), узагальнення (для виявлення характерних рис і закономірностей організації автобусних турів в Україні), а також картографічний метод та методи просторового аналізу (використані при плануванні та візуалізації маршрутів).

Практичне значення кваліфікаційної роботи бакалавра полягає у можливості використання сформульованих висновків і рекомендацій для покращення діяльності туристичних компаній, органів місцевого самоврядування, державних структур, транспортних операторів і науковців, які займаються питаннями організації та сталого розвитку туризму. Запропоновані заходи можуть слугувати базою для оптимізації маршрутів автобусного туризму з урахуванням географічних і інфраструктурних особливостей, підвищення рівня сервісу та популяризації автобусного туризму як ефективної форми внутрішніх подорожей.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження були апробовані на щорічній конференції студентів та аспірантів «Географічні дослідження: історія, сьогодення, перспективи», присвяченій пам'яті професора Г.П. Дубинського 10 квітня 2025 року, м. Харків, Україна.

Обсяг і структура роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра викладена на 78 сторінках друкованого тексту, складається зі вступу, трьох розділів (теоретичного, аналітичного та практичного), висновків та списку використаних джерел, що містить 61 джерело, містить 27 рисунків та 9 таблиць.

Ключові слова: туризм, автобусний туризм, внутрішній туризм, автобусний тур, туристична інфраструктура, Україна.